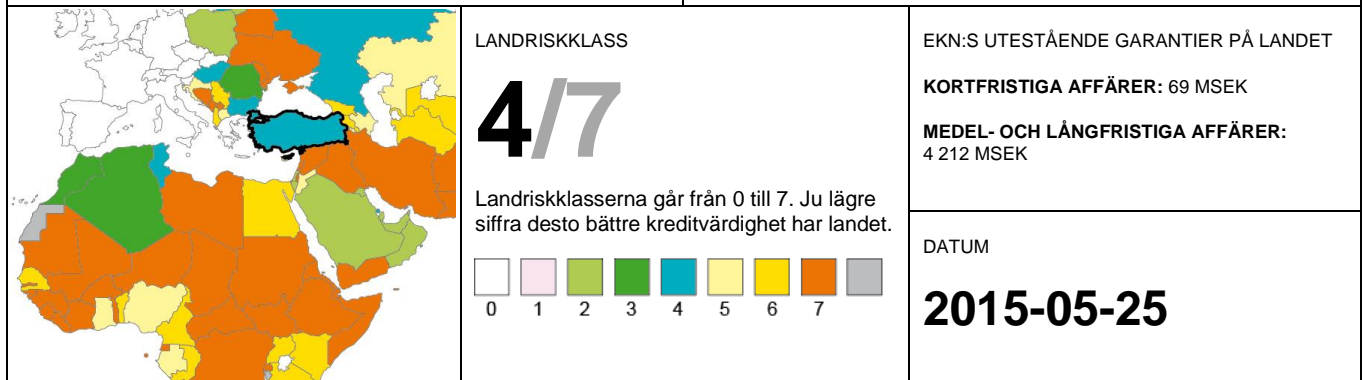

Turkiet

Inrikespolitiskt maktspel och ekonomisk stagnation

Den politiska stabiliteten i Turkiet har kommit att hotas under senare år. Politiska strider och Erdoğan's alltmer auktoritära ledarstil har lett till motsättningar mellan regeringen och den politiska oppositionen. Erdoğan's mål att stärka presidentämbetet ökar risken för fortsatt instabilitet. Den turkiska ekonomin visar begynnande tecken på stagnation. Det stora beroendet av utländsk finansiering fortsätter att vara en riskfaktor för den ekonomiska och finansiella stabiliteten. Valutan har deprecierat kraftigt och underskotten i bytesbalansen är fortsatt stora. Någon betalningsbalanskris är inte nära förestående, men tillväxten bromsar in. Riskerna spiller över på bank- och företagssektorn. Bankernas snabba kreditillväxt och företagens skuldsättning i utländsk valuta kommer att slå mot deras kreditvärdighet. Betalningsbalansen kommer att vara svag även på längre sikt då möjligheterna att öka exporten och inflödet av utländska investeringar är begränsad.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Offentliga finanser med hållbar skuldsättning och budgetkontroll.
- Förbättrade utsikter för exportsektorn efter försvagning av valutan.
- Banksystem med buffertar som klarar en tillfällig ekonomisk nedgång.

Svagheter

- Ökad inrikespolitisk och regional instabilitet.
- Stora externa finansieringsbehov är en riskfaktor vid minskad global likviditet.
- Företagssektor känslig för stagnerad tillväxt, stigande räntor och valutadepreciering.

EKN klassificerar Turkiet i landriskklass 4 av 7 sedan 2008, en bedömning som görs i samverkan med OECD. Budgetdisciplin och relativt starka statsfinanser motiverar normal riskprövning för statsrisker. Bristande insyn i offentliga verksamheter som är mindre centrala, exempelvis kommuner och statsägda företag, gör att betalningssäkerheter i form av remburs, bank- eller statsgaranti eftersträvas. För bankrisker finns inga särskilda restriktioner. Banksystemet är ännu i gott skick med lönsamma och välkapitaliserade banker. Riskprövning av företagsrisker sker restriktivt. Valutarisken är en faktor som beaktas och värderas i det enskilda fallet.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Mindre sårbar betalningsbalans.
- Återupplivade EU-reformer som förbättrar affärsmiljön på sikt.

Skärpning

- Ökad inrikespolitisk instabilitet och auktoritära politiska ingripanden.
- Lägre kapitalinflöde som skapar betalningsbalansproblem.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

Stora åtaganden, blandad erfarenhet

Turkiet är ett av de länder i världen där EKN har störst engagemang. Garantierna uppgick till 4,3 miljarder kronor i mars 2015. Offerterna uppgick till 3,3 miljarder kronor vid samma tidpunkt. Engagemanget är koncentrerat till telekomsektorn, men även sektorer som infrastruktur, transport, entreprenad och kraftindustrin är stora. Betalningserfarenheten har varit blandad i Turkiet. Frekvensen av betalningsdröjsmål har periodvis varit hög, men skadeutbetalningar har i regel förblivit små.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Turkiet:
Victor Carstenius
Telefon: 08-788 00 65
e-post: victor.carstenius@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvar för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

Parlamentsval och regionala konflikter

Presidenten Recep Tayyip Erdoğan har drabbats av flera bakslag under senare år. Utredningar mot regeringen har visat på korruption och svågerpolitik. Undersökningarna mot regeringen har tystats ned och regeringen har tagit till rättsliga åtgärder för att skydda sig mot anklagelserna. Ny lagstiftning har stärkt regeringens kontroll över rättsväsendet och begränsat informationsfriheten. De auktoritära åtgärderna har skadat relationerna med EU. Det radikala språkbruket, de auktoritära metoderna och de sociala spänningarna kommer att prägla inrikespolitiken, åtminstone fram till parlamentsvalet i juni 2015. En hög grad av politisk kontinuitet är att vänta så länge Erdoğan är Turkiets maktcentrum.

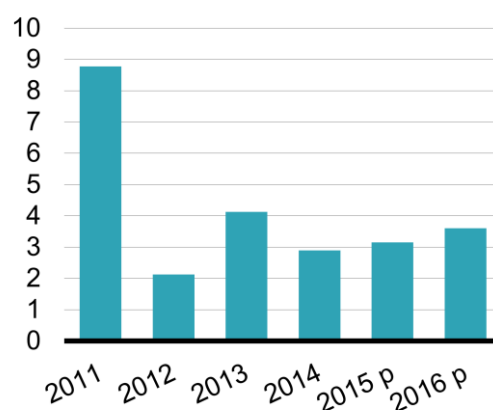
Allt tyder på att AK-partiet går segrande ur valet i juni. Oppositionen är alltför splittrad för att utgöra ett hot mot AK-partiet. Erdoğan och AK-partiet väntas efter valet försöka driva igenom konstitutionella förändringar i syfte att stärka presidentämbetet. Erdoğan behöver dock få med sig de kurdiska parlamentsledamöterna, vilket blir svårt då den pågående fredsprocessen med kurderna går trögt. En svår balansgång väntar för AK-partiet som riskerar att förlora stöd hos nationalistiska turkar om de ger för stora eftergifter till kurderna. Samtidigt finns risk för en ny väpnad konflikt med kurdiska PKK om fredsprocessen bryter samman. Planen att stärka presidentämbetet ser därmed svår genomförbar ut, vilket ökar risken för politisk instabilitet.

Utrikespolitisk ligger de regionala konflikterna, i synnerhet inbördeskrigen i Syrien och Irak, i fokus. Det finns omkring 1,5 miljoner syriska flyktingar i Turkiet, vilka har svårt att hitta sysselsättning. Konflikten i Irak påverkar Turkiet negativt sett till de ekonomiska relationerna länderna emellan. Ett mer självstyrande Kurdistan i norra Irak är även oroande för den turkiska staten, då det kan leda till ökade krav på självstyre hos Turkiets kurder.

Risk för stagnation

Tillväxtprognoserna för den turkiska ekonomin pekar på en ekonomisk stagnation med en relativt låg årlig tillväxttakt kring tre procent de kommande åren. Denna nivå är inte hög nog för att skapa tillräckligt med arbetstillfällen för den unga befolkningen. Arbetslösheten överstiger redan tio procent och är på uppåtgående. Turkiet behöver en ny tillväxtmodell och röra sig uppåt i den ekonomiska förädlingskedjan och inte som nu bygga sin tillväxt på konsumtion och kreditexpansion. Innovationskraften för att klara detta saknas dock idag. Det auktoritära utbildningssystemet, svagheter i rättssystem, auktoritära politiska tendenser och avstannade EU-reformer är förklarande faktorer. Regeringens nya ekonomiska utvecklingsplan innehåller satsningar på att minska energiberoendet, öka produktiviteten och höja utbildningskvaliteten. Det finns dock inga budgeterade pengar eller tidsplan för satsningarna. Risken är att utvecklingsplanen förblir en PR- och pappersprodukt utan verklig betydelse.

BNP-TILLVÄXT (% PER ÅR)

Tillväxten håller sig på mellan tre till fyra procent per år. Data: IMF

De offentliga finanserna är en styrka för den ekonomiska stabiliteten. Ett decennium av konservativ finanspolitik har gett regeringen utrymme att bedriva en kontracyklisk politik och öka utgifterna vid behov. Budgetunderskotten är små och statskulden, i huvudsak i inhemsk valuta, ligger kring 30 procent av BNP. Statens lånebehov framöver är lågt. Budgeten har dock hållits i balans tack vare engångsfaktorer, särskilt privatiseringar. Finanspolitiken är därmed inte så stram som det framstår, och de löpande utgifterna behöver minskas framöver. Statens intjäning är även något ensidig och cyklisk då 70 procent kommer från skatt på konsumtion. Ali Babacans tredje mandatperiod som vice premiärminister, med ansvar för ekonomin, går ut under 2015. AK-partiets interna partiregler medger högst tre mandatperioder och det är osäkert om han kan fortsätta som minister. Detta innebär ett osäkerhetsmoment för finanspolitiken på sikt då Babacan som företagarevänlig teknokrat utgjort en stabilt ankare i en annars alltmer politiserad och nyckfull politisk omgivning.

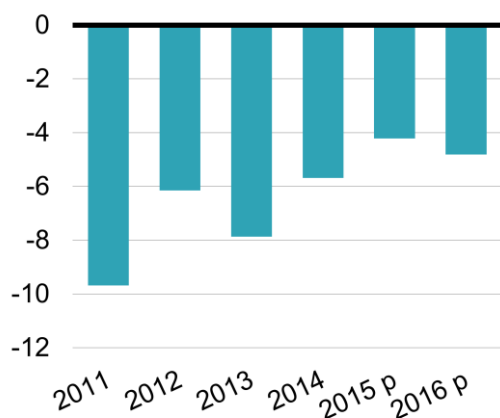
BETALNINGSBALANS OCH SKULDFRÅGOR

Bytesbalans i strukturellt underskott

En stramare penningpolitik i USA och EU på sikt kommer att vara negativ för Turkiets betalningsbalans i takt med att den globala likviditeten minskar. Turkiet har varit en av de främsta mottagarna av kapitalinflödet från västvärlden under senare år, vilket drivit på både tillväxten och bytesbalansunderskottet. Bytesbalansunderskottet hamnade på nära sex procent av BNP 2014, i linje med snittet det senaste decenniet. Underskotten drivs av stark inhemsk konsumtion, kredittillväxt och energiimport. Ett lägre oljepris kommer att vara positivt för betalningsbalansen med ett något minskat bytesbalansunderskott i år som följd.

Tillverkningsindustri inom textil, fordon och elektronik är de främsta exportsektorerna, men Turkiet har inte någon högteknologisk industri som kan konkurrera på världsmarknaden. Exporten gynnas av lirans depreciering som har ökat konkurrenskraften hos turkiska företag. Även landets turismsektor kommer att dra nytta av en svagare lira och förbättrade

BYTESBALANS (% PER ÅR)

Bytesbalansunderskottet minskar tillfälligt under innevarande år. Data: IMF

ekonomiska utsikter för de europeiska hushållen. Exporten till EU, Turkiets viktigaste exportmarknad, är på uppåtgående tack vare en något bättre konjunktur. En viss marknadsdiversifiering från EU till Mellanöstern har även ägt rum. Trots detta gör exportsektorns begränsade storlek det svårt att varaktigt minska bytesbalansunderskottet. Oroligheterna i Mellanöstern och Rysslands svaga ekonomi har minskat efterfrågan av turkiska varor och tjänster på dessa marknader.

Bytesbalansunderskottet har under åren skapat en stor utlandsskuld och en hög skuldtjänst som är dyr att finansiera. Underskottet finansierades i början av 2000-talet mycket av

utländska direktinvesteringar. Idag kommer kapitalinflödet främst i form av portföljinvesteringar, en mer lättflyktig form av finansiering. Betalningsbalansen kommer att förbli känslig för svängningar i den globala ekonomin. En stagnerande tillväxt och dämpad import, tillsammans med ett lägre oljepris och något förbättrade exportmöjligheter, gör sammantaget att risken mot betalningsbalansen är hanterbar.

Liran fortsatt instabil

Den turkiska liran är volatil och har försvagats de senaste åren på grund av landets svaga externbalans och ökande politisk instabilitet. Som framgått av de senaste årens korruptionsskandaler leder politisk instabilitet till ökat tryck på liran. Fortsatt politisk turbulens fram till valet 2015, tillsammans med den sårbara externbalansen och låga realräntor, medför att valutainstabilitet och depreciering är sannolikt det kommande året.

Centralbankens trovärdighet har skadats av vad som uppfattats som politisk styrning och ett fokus på tillväxt istället för pris- och växelkursstabilitet. I ett försök att stabilisera liran höjdes styrräntan kraftigt i januari 2014. Redan under sommaren började räntan likväl sänkas igen. Oavsett om centralbanken är under politiskt inflytande eller inte har den under senare tid bevisligen visat en större tolerans för valutadepreciering. Penningpolitiken är även alltför expansiv för att hålla inflationen och kreditillväxten på betryggande nivåer. Under de kommande åren är det troligt att centralbanken håller styrräntan på en nivå som garanterar behovet av extern finansiering, men är otillräcklig för att liran ska stabiliseras. Liran har en hög grad av konvertibilitet och kan övervägas av EKN i lokalvalutafinansierade affärer.

FINANSSEKTORN

Bankerna står på stadig grund, men skuldbördan ökar

Den turkiska banksektorn består av ett 50-tal banker, varav de 10 största utgör 80 procent av sektorn. 45 procent av sektorn är utlandsägd. Turkiska banker har visat stadigt förbättrad kreditvärdighet sedan reformer genomfördes efter landets finanskris 2001.

Banktillsynsmyndigheten utövar en stram tillsyn. Tillgångskvaliteten och lönsamheten är god och kapitaliseringen är stark. Bankerna har nu nått en punkt där en del av dessa styrkor börjar komma under press, främst på grund av den snabba kreditillväxten under senare år.

Lånestocken har fördubblats sedan finanskrisen 2009 och banksektorns tillgångar motsvarar omkring 100 procent av BNP. Ökad inhemsk politisk risk, tillväxtavmattning, valutasvängningar och framtida konsekvenser av en stramare penningpolitik i västvärlden försämrar utsikterna för banksektorn.

Banksektorn är Turkiets största externa låntagare och finansiär av landets bytesbalansunderkott. En stor del av utlandslånen går vidare till företagssektorn, inte sällan till företag utan tillräcklig intjäning eller tillgångar i hårdvaluta. Regleringar förbjuder till stor del denna utlåning och den är lägre idag än i början av 2000-talet. Mycket av den utländska finansieringen har gått till den inhemska servicesektorn, fastighets- och byggbranschen och små och medelstora företag. Med deprecieringen av liran kommer en del turkiska företag få svårt att betala sina lån. Medan bankerna säkrar sina valutapositioner är låntagare ofta utsatta för valutakursrisker. God soliditet och tillräckliga buffertar gör likväl att banksystemet har kapacitet att absorbera dessa kreditförluster. Bankernas externa finansieringsbehov är en större sårbarhet som kan leda till problem om inställningen till Turkiet bland utländska långivare försämras.

Fortsatta EU-reformer nödvändiga

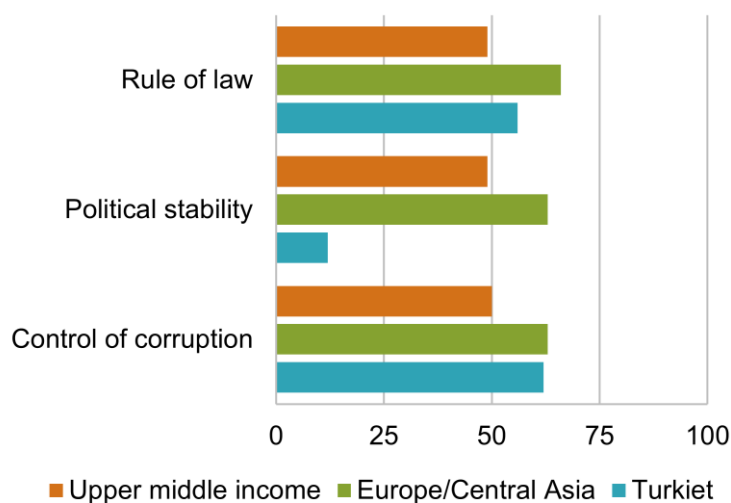
Turkiska företag är sårbara för den rådande utvecklingen med stagnerad tillväxt och en försvagad lokal valuta. Avsaknaden av billig medelfristig finansiering i lokal valuta begränsar handlingsutrymmet hos små och medelstora turkiska företag, som istället lockats av US-dollar- och eurolån med lägre räntor. Företag får antingen förlita sig på kortare US-dollar- och eurolån eller växla en svagare lira för att betala sina US-dollarlån, vilket ökar skuldbördan. Utlåningen i utländsk valuta är reglerad och den senaste tidens kredittillväxt till hushåll och små och medelstora företag har främst varit i lokal valuta. Enskilda företag är likväl valutaexponerade och hänsyn till detta tas i kreditbedömningen av företag.

Bristen på lokal finansiering har stimulerat en utveckling av den inhemska kapitalmarknaden. 2012 reviderades handels- och kapitalmarknadslagstiftningen. Reformerna innebär en modernisering av aktiehandeln och tvingar noterade företag att bli mer finansiellt transparenta. Dessa förbättringar kommer på sikt att stimulera utvecklingen av en lokal kapitalmarknad. Till dess kommer bankerna att vara den nära uteslutande finansieringskällan.

Politiska ingripanden påverkar fortfarande enskilda sektorer, företag och projekt. Höga konsumtionsskatter och frekventa skatteförändringar påverkar företag som säljer till konsumenter. Lagstiftningen om offentlig upphandling, regionalt utvecklings- och investeringsstöd, sysselsättning och export är under ständig översyn, liksom handelshinder inom jordbruk, textilier och andra sektorer. Oförutsägbarheten omger även tillsynsmyndigheters befogenheter och oberoende. EU-reformer inom rättsväsendet påbörjades 2003 och har kommit en bra bit på vägen. Nya domstolar för kommersiella tvister har inrättats, men strukturella problemen i form av tidsödande rättsprocesser kvarstår. Världsbanken rankar Turkiets företagsklimat på plats 55 av 189 länder, i linje med länder på Balkan och i Östeuropa, men bättre än grannländerna i Mellanöstern.

AFFÄRSMILJÖ

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Turkiet placerar sig bra vad gäller rättssäkerhet och korruption, men sämre i fråga om politisk stabilitet. Källa: Världsbanken

Stort men minskade engagemang

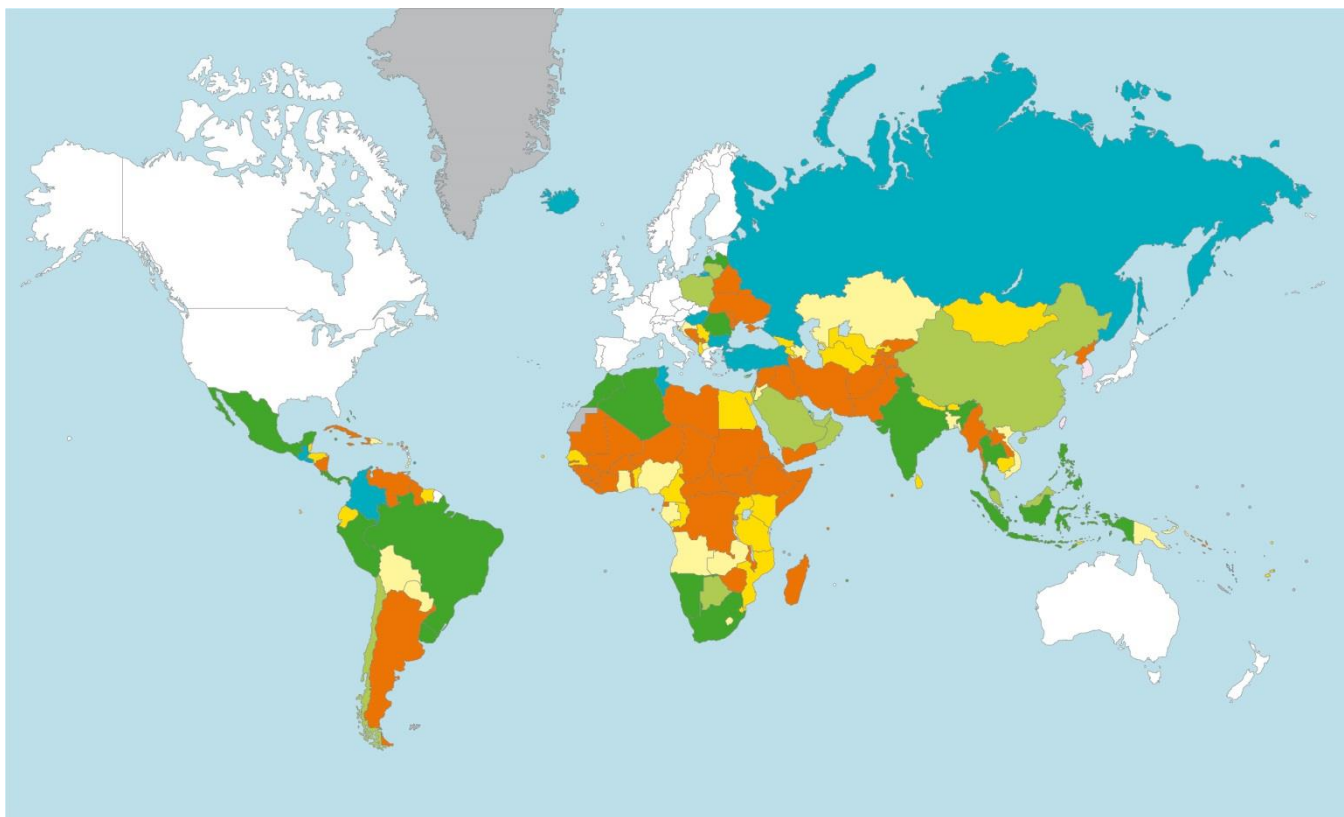
EKN har under perioden 2010-2014 ställt ut garantier i 130 affärer, till ett sammanlagt belopp om 13,5 miljarder kronor, för svenska företag som exporterar till Turkiet. Flödet av garantier och det utestående engagemanget ökade fram till 2011 då det fanns utestående garantier för 8,2 miljarder kronor. Sedan dess har stocken av både offerter och garantier minskat. Bidragande till denna utveckling har varit en något minskad svensk export till Turkiet och förbättringen på de internationella finansmarknaderna som minskade efterfrågan på riskavtäckning. Engagemanget är koncentrerat till telekomsektorn, men även sektorer som infrastruktur, transport, entreprenad och kraftindustrin är stora. I flera garantier vilar betalningsrisken på turkiska staten, kommuner och banker.

BETALNINGSERFARENHET

Betalningsproblem i vissa sektorer

Betalningserfarenheten har varit blandad i Turkiet, särskilt sedan finanskrisen 2009. Frekvensen av betalningsdröjsmål har periodvis varit hög men skadeutbetalningar har i regel förblivit små. Under den senaste femårsperioden har affärer för totalt 137 miljoner kronor skadereglerats. Majoriteten av problemaffärerna har varit inom gruv- och entreprenadsektorerna. Återvinningsprocesserna i dessa affärer har varit tröga. Äganderättsförbehållen har inte alltid kunnat tas i anspråk och auktioner av återtagna tillgångar har i vissa fall manipulerats. Erfarenhet finns av att köpare efter omförhandlingar inte hållit sina löften och ofta prioriterat andra fordringar. Lärdomen är att små köpare i konjunkturkänsliga branscher bör hanteras försiktigt, även om köparen ser finansiellt acceptabel ut på pappret.

LANDDATA Yta: 783 562 km ² (1,7 ggr Sverige) Folkmängd: 82 miljoner (2014) BNP: 806 mrd USD 2014 (Sverige 570 mrd USD 2014) BNP/capita: 10 482 USD 2014 (Sverige 58 491 USD 2014)	KREDITBETYG Moody's: Baa3 S&P: BB+/negative Fitch: BBB-/stable
--	--

Landrisklasserna går från 0 till 7.

Ju lägre sifra desto bättre kreditvärdighet har landet.

EKN – DIN SÄKERHET I EXPORTAFFÄRER

EKN är en myndighet med uppgift att främja svensk export och svenska företags internationalisering. Det gör vi genom att erbjuda garantier för betalning och finansiering, tillsammans med rådgivning om affärsstruktur och riskhantering. Våra tjänster ger dig en större säkerhet, ökad konkurrenskraft och fler möjligheter till lyckade exportaffärer.

Exportkreditnämnden

Kungsgatan 36, Box 3064, 10361 Stockholm | Tel 08-7880000 | www.ekn.se | e-post info@ekn.se